

**Комунальний заклад
«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ
КОЛЕДЖ»
Дніпропетровської обласної ради**

СИЛАБУС

Освітній компонент	Латинська мова та медична термінологія
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	I5 Медсестринство
Галузь знань	Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (вечірня)
Рік навчання / семестр	ПСО (11 класів): перший рік, семестр I
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Практичні заняття – 44 Самостійна робота – 46
Викладач	Милова Наталія Іванівна
E-mail	n.milova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Освітній компонент «Латинська мова та медична термінологія» орієнтований на здобувачів освіти, які мають попередню професійну освіту за спеціальністю «Медсестринство» та кваліфікацію медичної сестри. Зміст курсу спрямований на систематизацію, поглиблення та розвиток знань з латинської мови й медичної термінології, необхідних для подальшого професійного та академічного розвитку. У процесі вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти поглиблюють знання з граматики та словотворення латинської мови, правил читання, вимови й написання латинських слів, анатомічної, клінічної та фармацевтичної термінології. Особлива увага приділяється структурі та значенню медичних термінів, греко-латинським терміноелементам, способам утворення й перекладу анатомічних та клінічних термінів. Практична спрямованість курсу передбачає формування умінь читати, розуміти, утворювати та перекладати медичні терміни, правильно використовувати латинські назви лікарських засобів і лікарських форм, а також читати й перекладати латинську частину рецепта та дотримуватися правил оформлення рецептурних прописів. Опанування освітньої компоненти сприяє розвитку професійного мислення, точності, уважності та термінологічної грамотності, формуванню здатності застосовувати медичну термінологію під час

	професійного спілкування та роботи з медичною документацією. Здобуті знання та практичні уміння створюють основу для поглибленого вивчення клінічних, фармацевтичних і медсестринських освітніх компонент та їх застосування у професійній діяльності медичної сестри
Мета та завдання курсу	Метою вивчення освітнього компонента «Латинська мова та медична термінологія» є систематизація та поглиблення знань у здобувачів освіти, сформувані практичні уміння правильно читати, вимовляти, писати, аналізувати та перекладати латинські медичні терміни, застосовувати греко-латинські терміноелементи, латинські назви лікарських засобів і лікарських форм у професійній діяльності, читати та оформлювати латинську частину рецепта відповідно до встановлених правил. Основні завдання освітнього компонента: Сформувані знання про: основні закономірності граматичної будови та словотворення латинської мови; правила читання, вимови та написання латинських медичних термінів; структуру, значення та способи утворення анатомічних і клінічних термінів; греко-латинські терміноелементи та їх значення в сучасній медичній термінології; анатомічну, клінічну та фармацевтичну термінологію; латинські назви лікарських засобів і лікарських форм; основи медичної рецептури, структуру рецепта та правила оформлення його латинської частини; основні рецептурні терміни, формулювання та скорочення. Сформувані практичні уміння щодо: правильного читання, вимови та написання латинських медичних термінів; аналізу структури та значення медичних термінів і греко-латинських терміноелементів; утворення та перекладу анатомічних і клінічних термінів; застосування граматичних правил під час роботи з медичною термінологією; використання латинських назв лікарських засобів і лікарських форм; читання та перекладу латинської частини рецепта; застосування рецептурної лексики та дотримання правил оформлення рецептурних прописів; використання медичної термінології у професійному спілкуванні та роботі з медичною документацією Обов'язковим завданням постає формування компетентностей: ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

	різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 4 Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Програмні результати навчання	РН1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації. РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби. ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Історія латинської мови		2
2	Наголос		4
3	Вдосконалення навички читання		3
4	Дієслово «esse» (бути)		2
5	Греко-латинські дублети іменників I-ї відміни		3
6	Греко-латинські дублети іменників II-ї відміни		2
7	Рецептурні скорочення		2
8	Терміноелементи. Частотні відрізки		4
9	Частотні відрізки. Назви груп лікарських засобів за фармакологічною дією		3
10	Греко-латинські дублети прикметників I-ї групи		2
11	Назви кислот		2
12	Греко-латинські дублети іменників III відміни чоловічого роду		3
13	Греко-латинські дублети іменників III відміни жіночого роду		3
14	Греко-латинські дублети іменників III відміни середнього роду		3
15	Клінічна термінологія. Назви захворювань		4
16	Греко-латинські дублети прикметників II-ї групи		2
17	Греко-латинські дублети іменників IV-ї та V-ї відмін		3
18	Числівники		1
	Разом		46

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Вступ. Латинський алфавіт Вимова букв. Дифтонги	2

02	Правила читання приголосних, які мають особливості	2
03	Правила читання буквосполучень	2
04	Дієслово. Наказовий спосіб. Утворення теперішнього часу дійсного способу активного та пасивного стану	2
05	Іменники І-ї відміни. Неузгоджене означення. Клінічний термін. ТЕ. Прийменники. Сполучники	2
06	Іменники II-ї відміни чоловічого та середнього роду	2
07	Рецепт: структура. Правила виписування	2
08	Тривіальні назви лікарських препаратів. Частотні відрізки в назвах лікарських засобів	2
09	Частотні відрізки. Назви груп лікарських засобів за фармакологічною дією	2
010	Прикметники I-ї групи. Узгодження прикметників з іменниками	2
011	Хімічна номенклатура (назви хімічних елементів, кислот, основ, оксидів)	2
012	Іменники III відміни. Чоловічий рід	2
013	Іменники III відміни. Жіночий рід	2
014	Іменники III відміни. Середній рід	2
015	Прикметники II-ї групи. Узгодження з іменниками	2
016	Іменники IV-ї відміни	2
017	Іменники V-ї відміни	2
018	Числівники, прислівники. Ступені порівняння прислівників	2
019	Класифікація форм ліків. Термінологія ДФУ	2
020	Короткі відомості про займенники, прийменники, сполучники	2
021	Клінічна термінологія	2
022	Фармацевтична термінологія	2
	Разом:	44

Пререквізити	українська мова за професійним спрямуванням, іноземна мова за професійним спрямуванням, медична біологія, базові знання з анатомії, фізіології, клінічних дисциплін і медичної термінології, здобуті під час попередньої професійної підготовки
Кореквізити	медсестринство в клінічних дисциплінах клінічні дисципліни, клінічна фармакологія та інші професійно орієнтовані освітні компоненти.
Постреквізити	клінічна фармакологія, медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології, медсестринство в педіатрії, медсестринство в акушерстві, медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї, медсестринство в інфектології з основами епідеміології, медсестринство в отоларингології, медсестринство в сімейній медицині з паліативною допомогою та основами геронтології, медсестринство в неврології, медсестринство в психіатрії та наркології, патологічна анатомія та патологічна фізіологія.
Методи навчання	пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові,

	практичні, дослідницькі та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає пояснення, бесіди, роботу з навчальною та науковою літературою, цифровими освітніми ресурсами. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно орієнтованих завдань, підготовку навчальних повідомлень.
Методи контролю	усне та письмове опитування, тестовий контроль, бесіда; виконання та захист практичних робіт; контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану
Перелік практичних навичок та умінь	
1. Правильно читати, вимовляти та писати латинські медичні терміни. 2. Визначати структуру та пояснювати значення медичних термінів і греко-латинських терміноелементів. 3. Утворювати та перекладати анатомічні й клінічні терміни. 4. Розуміти та правильно використовувати латинську медичну термінологію у професійному спілкуванні. 5. Читати та перекладати латинську частину рецепта. 6. Розпізнавати латинські назви лікарських засобів і лікарських форм. 7. Застосовувати латинську термінологію під час роботи з медичною та професійною документацією. 8. Дотримуватися правил латинського оформлення рецептурних прописів.	
Перелік питань до підсумкового контролю	
1. Латинська мова та її значення у формуванні сучасної медичної термінології. 2. Латинський алфавіт. Назви та вимова латинських літер. 3. Правила читання голосних, дифтонгів і буквосполучень у латинській мові. 4. Правила вимови приголосних та буквосполучень. 5. Наголос у латинських словах. Правила постановки наголосу. 6. Дієслово в латинській мові. Основні граматичні категорії. 7. Наказовий спосіб дієслова та його використання у медичній рецептурі. 8. Умовний спосіб дієслова та його використання у рецептурних формулах. 9. Іменник у латинській мові. Граматичні категорії іменника. 10. I відміна іменників. Визначення основи та відмінювання. 11. II відміна іменників. Особливості чоловічого та середнього роду. 12. III відміна іменників. Визначення роду та основи. 13. Іменники III-ї відміни чоловічого роду. Греко-латинські дублети. 14. Іменники III-ї відміни жіночого роду. Греко-латинські дублети. 15. Іменники III-ї відміни середнього роду. Греко-латинські дублети. 16. IV відміна іменників. Греко-латинські дублети. 17. V відміна іменників. Греко-латинські дублети. 18. Прикметник у латинській мові. Граматичні категорії прикметника. 19. Прикметники I та II груп. Узгодження прикметників з іменниками. 20. Ступені порівняння прикметників та їх використання у медичній термінології. 21. Числівники та їх використання у медичній термінології. 22. Медична термінологія: поняття терміна, терміносистеми та терміноелемента. 23. Грецькі та латинські терміноелементи у медичній термінології. 24. Значення найпоширеніших греко-латинських терміноелементів. 25. Префіксація та суфіксація у творенні медичних термінів. 26. Структура та правила утворення клінічних термінів.	

27. Основні моделі утворення назв патологічних станів і захворювань.
28. Терміни, що позначають запалення, пухлини, патологічні стани та процеси.
29. Клінічна термінологія та правила її аналізу й перекладу.
30. Фармацевтична термінологія. Латинські назви лікарських засобів.
31. Латинські назви лікарських форм.
32. Хімічна номенклатура. Латинські назви хімічних елементів і сполук, що використовуються в медицині.
33. Медична рецептура. Структура рецепта та основні його частини.
34. Правила оформлення латинської частини рецепта.
35. Основні рецептурні скорочення та їх значення.
36. Правила читання та перекладу рецептурних прописів.
37. Найпоширеніші латинські терміни та вирази, що використовуються у професійній діяльності медичної сестри.
38. Значення латинської мови та медичної термінології для професійної діяльності медичної сестри.

Політика курсу

Опанування освітньої компоненти «Латинська мова та медична термінологія» передбачає систематичну участь здобувача освіти в освітньому процесі, підготовку до практичних занять, своєчасне та самостійне виконання навчальних завдань, дотримання принципів академічної доброчесності та професійної етики.

Особлива увага приділяється формуванню практичних умінь правильного читання, вимови, написання та перекладу латинських медичних термінів, аналізу структури та значення медичних термінів і греко-латинських терміноелементів, використанню латинської медичної термінології у професійній діяльності, дотриманню правил оформлення латинської частини рецепта.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених правил виконання навчальних завдань, самостійно виконувати практичні та індивідуальні роботи, відповідально ставитися до результатів власного навчання та використовувати професійну термінологію відповідно до норм латинської мови.

Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку.

Використання цифрових освітніх ресурсів, електронних словників, онлайн-платформ та інструментів ІІІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання отриманої інформації, самостійності виконання навчальних завдань та дотримання принципів академічної доброчесності.

Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві, толерантності та професійній етиці.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітньої компоненти «Латинська мова та медична термінологія» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання.

Оцінюються повнота й усвідомленість теоретичних знань з латинської мови, правильність читання, вимови та написання латинських слів і медичних термінів, знання граматичних правил, уміння аналізувати структуру та значення медичних термінів і греко-латинських терміноелементів, утворювати та перекладати анатомічні та клінічні терміни, використовувати латинські назви лікарських засобів і лікарських форм, читати та перекладати латинську частину рецепта, дотримуватися правил оформлення рецептурних прописів.

Практичні результати оцінюються за принципом «знає – розпізнає – пояснює – застосовує». Особлива увага приділяється правильності виконання практичних завдань, точності використання медичної термінології, умінню застосовувати набуті знання під час роботи з професійною медичною документацією та рецептурними прописами.

Обов'язковими є дотримання принципів академічної доброчесності, самостійність виконання навчальних завдань та відповідальне ставлення до результатів навчання. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв.

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі.

Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості результатів навчання здійснюються за національною 4-бальною шкалою:

«5» (відмінно) – повні, системні та усвідомлені знання з латинської мови та медичної термінології; правильне читання, вимова та написання латинських термінів; вільне володіння медичною термінологією; правильний граматичний і термінологічний аналіз; самостійне утворення та переклад медичних термінів; правильне читання й переклад латинської частини рецепта; самостійне виконання практичних завдань без помилок.

«4» (добре) – достатні та системні знання; правильне читання, вимова й написання більшості латинських термінів; достатнє володіння медичною термінологією; правильне виконання практичних завдань; незначні неточності у граматичному аналізі, перекладі або оформленні рецептурних прописів, які здобувач освіти може самостійно виправити.

«3» (задовільно) – базові знання основ граматики та медичної термінології; правильне виконання типових завдань за зразком; розуміння основних медичних термінів і терміноелементів; виконання практичних завдань із частковою допомогою викладача; наявність окремих суттєвих помилок у читанні, перекладі, граматичному аналізі або оформленні рецептурних прописів.

«2» (незадовільно) – фрагментарні знання основ латинської мови та медичної термінології; значні труднощі з читанням, вимовою та написанням латинських термінів; невміння визначати структуру та значення медичних термінів; суттєві помилки під час перекладу та виконання практичних завдань; невміння читати й перекладати латинську частину рецепта; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-70%	4
69-55%	3
<54%	2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси

1. Шевченко Є.М. Латинська мова і основи медичної термінології підручник/ Київ: ВСВ "Медицина", 2021. 240 с.
2. Прокопчук І.Є., Процюк І.Є., Клязника В.М., Коршунова І.В. Латинська мова: навчальний посібник, Київ: ВСВ «Медицина», 2017. 224 с.
3. Номенклатура лікарських засобів і форм. Фармакологічна та медична термінологія: навчально-методичний посібник з латинської мови / укладач Н.І. Милова – Криворізький медичний коледж ДОР, 2025, с.30

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії фармацевтичних дисциплін і лабораторної діагностики

Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.

Голова ЦК _____ / **Марина КОТЕЛЬНИКОВА** /
(підпис)
(прізвище, ім'я)